

Levesestál fedéllel - VI. Károly német-római császár vadászkészletének része

Kerámia- és üveggyűjtemény

Leltári szám:	53.3969.1-2
Gyár / műhely:	Bécsi Porcelángyár (Du Paquier periódus, 1718-1744)
Készítés ideje:	1735 - 1740
Készítés helye:	Bécs (Wien)
Jelzés:	jelzetlen
Anyag:	porcelán
Technika:	aranyozott; öntött; plasztikus díszítés; schwarzlot festés
Méretetek:	magasság: 10 cm átmérő: 28,8 cm talpátmérő: 18,3 cm átmérő: 26,7 cm magasság: 12,6 cm magasság: 22 cm legnagyobb szélesség: 35,5 cm

A tál Európa másodikként alapított porcelánmanufaktúrájában, Claudius Innocentius Du Paquier (1679 k.– 1751) bécsi gyárában, a császári-királyi udvar számára készült, VI. Károly német-római császár [III. Károly néven magyar király, uralkodása: 1711–1740] asztali vadászkészletének egyik darabja volt.

A készletről tudható, hogy Mária Terézia korában is használatban volt, ugyanis 1744 és 1755 között többször kiegészítették. Az eredeti Du Paquier darabok jelzetlenek voltak, azonban a kiegészítéseken már használták a bécsi porcelángyár máz alatt késsel festett címerpajzs alakú jelzését, mivel 1744-től állami tulajdonban volt a manufaktúra. A hagyomány szerint Mária Terézia később a schwarzwaldi Sankt Blasius bencés kolostornak ajándékozta a készlet darabjait. E rendház szekularizálását (1781) követően az áttelepített szerzetesek vitték át a karintiai Sankt Paul im Lavantalba az értékes porcelánokat, majd elárverezték őket. Utóbb Delmár Emil egykori budapesti műgyűjteményébe került.

A pompás, gazdagon, a rézmetszetek hatását követő festéssel díszített edény becses ritkaság a Du Paquier porcelánok között is. A tálak oldalán és a fedélfogók körül a korai barokk-rokoko porcelánművészet kedvelt díszítménye, az ún. lomb- és szalagdíszes ornamentika kagylómotívumos változata látható. A tálak oldalán és a fedeleken hol valóságos, természetűen ábrázolt, hol fantázia-szülte, egzotikus állatok képe jelenik meg. Az ábrázolások Johann Elias Ridinger (1698–1767) metszetei alapján készültek. A korai európai porcelánok jellemzője, hogy a készítés közben keletkezett hibákat festéssel korrigálták: kecses ágakkal, parányi virágokkal, röppenő madarakkal fedték el a gyártási hibákat.

Irodalom

- Szerk.: Horváth Hilda, Szilágyi András: *Remekművek az Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből. (Kézirat).* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 79. (Balla Gabriella)
- Szerk.: Lehner-Jobst Claudia: *Fired by Passion. Viennese Baroque Porcelain of Claudius Innocentius du Paquier.* Sullivan Foundation, Stuttgart, 2009. - Vol. 3., Nr. 230. (analógia)
- Szerk.: Mojzer Miklós: *Zsánermetamorfózisok. Világi műfajok a közép-európai barokk festészetben.* Szépművészeti Múzeum, Budapest, 1993. - Nr. B 117.
- Szerk.: Szilágyi András, Péter Márta: *Barokk és rokokó. Az európai iparművészet stíluskorszakai.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1990. - Nr. 6.149. (Varga Vera)
- Varga Vera: *Bécsi porcelán az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1986. - Nr. 56.

